

národní
úložiště
šedé
literatury

Literka - červen 2011. (Informační zpravodaj Památníku písemnictví na Moravě)

Památník písemnictví na Moravě
2011

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-135886>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 24.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

17. června, Vyhlášení výsledků V. ročníku literární soutěže
 Skrytá paměť Moravy
 Slavnostní finále se tradičně uskutečnil v areálu Slovanského hradu v Mikulčicích, národní kulturní památce.

8. června, 17 hod., Střední: Antonín Bajaja
 Beseda se zlínským spisovatelem, redaktorem a pedagogem Antonínem Bajajou, dřívejším Státním cenou za literaturu. V průběhu večera zazní ukázky z jeho knih Duely (cena Nakladatelství Mladá Fronta), Zvičení (Magiesia Litera 2004), Na krásné modré Drevenici (Státní cena za literaturu 2010) a Zpytování (vyběr z fejetonů, publikaci vydalo letos v lednu nakladatelství a Zpytování (vyběr z fejetonů, publikaci vydalo letos v lednu nakladatelství knihy 555 v Liberci jako bibliofilii).

8. června, 17 hod., Střední: Antonín Bajaja
 Beseda se zlínským spisovatelem, redaktorem a pedagogem Antonínem Bajajou, dřívejším Státním cenou za literaturu. V průběhu večera zazní ukázky z jeho knih Duely (cena Nakladatelství Mladá Fronta), Zvičení (Magiesia Litera 2004), Na krásné modré Drevenici (Státní cena za literaturu 2010) a Zpytování (vyběr z fejetonů, publikaci vydalo letos v lednu nakladatelství knihy 555 v Liberci jako bibliofilii).

Pravidelně čtvrté mimořádné programy pro návštěvníky od 9 do 99 let (a více) na vybraná témata vždy v 10 hod.
 2. června – Rukopisy; 9. června – Velká Morava; 16. června – J. A. Komenský; 23. června – Literární Morava; 30. června – Rukopisy

Hendez-vous o desáté

Nejbližší akce
 Památníku písemnictví na Moravě

dokončil Jan Zahradníček skladbu Znamení moc, kterou psal těsně před svým zatečením v srpnu 1951. Na základě vykonstruovaného procesu tzv. Zelené internacionály byl odsouzen ke třinácti letům odnětí svobody. Zahradníček prostřednictvím tohoto díla vyjadřuje své hluboké zklamání nad poválečným stavem světa. Věřil, že stráživé zážitky z období druhé světové války přivedou člověka jako takového k pokorě a k pokání. Poprvé vyšla tato skladba v parížském Svědectví č. 29 v roce 1966. O dva roky později vyšlo Znamení moc u nás, v časopise Student za přispění B. Fučíka a dočkalo se také knižní podoby – bylo vydáno v Římě. Knižní vydání bylo připraveno i na domácí půdě, avšak nakladatel byl v roce 1970 zničen. Siroká veřejnost se s tímto dílem mohla seznámit až v devadesátých letech minulého století.

Z našich publikací:

Jan Zahradníček 1905–1960 ...bývalo u mne zotvíráno... Katalog první výstavy v Památníku písemnictví na Moravě představující originální materiály týkající se života Jana Zahradníčka. Autoři výstavy – Tomáš Kubíček a Jan Wiendl.

Halasové, otec a syn – proletář a básník.
 Autoři představují život a tvorbu Františka Halase staršího, legionáře a proletáře, a poezii Františka Halase mladšího, která byla otištěna časopisecky nebo zůstala pouze v rukopisu. Připravili Vojen Drlík a Petra Pichlová.

Věra Sládková – jeden příběh, jeden osud...
 Moravská spisovatelka druhé poloviny 20. století v dokumentech, svědectvích a nepublikovaných rukopisech. Připravili Vojen Drlík a Kateřina Vávrová.

Hledáme

Index, list pro literární politiku, byl založen v Brně roku 1929. Nepřetržitě vycházel do června roku 1939. Obnoven pak byl v letech 1968–1969. Jeho existence byla velkým přínosem pro kulturní život Moravy, ať už v literatuře, hudbě, výtvarném umění či žurnalistice. Obsahoval mj. ankety, recenze a kritiky výstav, statě o výtvarném umění nebo reprodukce nerealizovaných architektonických projektů.

Pro úplnost chybí v knihovně Muzea Brněnska tato čísla: roč. 1933–9,10; roč. 1934–12; roč. 1935–1939 – všechna; roč. 1968–7; roč. 1969–7,10.

Vydává Muzeum Brněnska, připravuje Památník písemnictví na Moravě.
 Klášter 1, 664 61 Rajhrad, tel.: 547 229 136
 e-mail: rajhrad@muzeumbrenska.cz, www.muzeumbrenska.cz
 Odpovědný redaktor: Vojen Drlík
 Redaktor: Romana Macháčková
 Autoři textů: Vojen Drlík, Martina Chmelařová, Romana Macháčková, Andrea Procházková
 Vychází desetkrát ročně, číslo 6, ročník 5.

Některá (nejen) literární výročí
 měsíce června

Informační zpravodaj Památníku písemnictví na Moravě

Polovina měsíce června je pravidelně toužebně očekávána žáky a studenty přispívajícími svými literárními texty do soutěže Skrytá paměť Moravy, která si po dobu své pětileté existence rok od roku získává více a více příznivců. Letošní porota byla doslova zavalena zástupem „cizinců a cizinek“, z nichž měla vybrat příspěvky nejzajímavější. Ukázky z vítězných textů si budete moci poslechnout na slavnostním vyhlášení v areálu Slovanského hradu v Mikulčicích. Osobně je přečtou autoři, ti, kterým se podařilo nejen příběhem svého cizince zaujmout, ale i jej zdařile literárně ztvárnit. V červnovém Středění Vás jistě svým autorským čtením potěší spisovatel, který si své pevné místo v české literatuře již dávno vydobyl. Nositel Státní ceny za literaturu, zlínský literát Antonín Bajaja pro Vás připravil čtyři ukázky ze svých děl. O své spisovatelské činnosti, ale i o vedlejších aktivitách organizátora kulturního života a pedagoga, vypráví v rubrice 3 otázky pro...
 Blíží se dva měsíce plné slunce a volných dní, přijměte proto inspiraci k Vaším výletům, ať už v rámci vybraných míst Top cílů, nebo jako malé ohlédnutí za výletem s Klubem přátel. Na shledanou ve speciálním letním čísle Literky se těší

- » Editorial
- » Nejbližší akce a výstavy
- » Červnová výročí
- » Nejlepší „Cizinec“ stále v utajení
- » Na návštěvě na Bítově
- » Top výletní cíle jižní Moravy
- » Pozdrav z Třebíče
- » Tři otázky pro Antonína Bajaju
- » Z našich publikací

Váše Romana Macháčková

Verše měsíce
 června

Jiří Kuběna: Romance baladická o červnu a červenci

Červen, ne čerčen,
 ale peřej
 dolů od pasu.
 Jen si seřej

u mne svůj chvost,
 Meluzíno.

Porota literární soutěže Skrytá paměť Moravy již rozhodla o nominacích deseti nejlepších prací z celkového počtu 169 soutěžních příspěvků, a výběr nebyl jednoduchý. Letošní pátý ročník totiž překvapil jak množstvím, tak závažností témat většiny prací. Vedle příběhů o cestách do cizích zemí a o setkávání s lidmi nejrůznějších národností ztvárnili mladí autoři „Cizince“ především jako člověka „odcizeného“ – sobě sama, rodině, spolužákům, společnosti... Kdo z pěti autorů v každé kategorii ocenění získá, však zůstane utajeno až do 17. června. Ten den se od 15 hodin v areálu Slovanského hradiště v Mikulčicích uskuteční slavnostní finále, na které jsou zváni všichni soutěžící se svými rodiči, pedagogy a kamarády.

Aktuální informace o průběhu soutěže na www.muzeumbrenska.cz.

PĚTASEDMDESÁTINY JIŘÍHO KUBĚNY NA BÍTOVĚ

Neche se tomu věřit, ale básník Jiří Kuběna oslavil už své pětasedmdesátiny. (Jak je to dlouho, co jsme mu otevírali výstavu v Památníku?) Básník, editor, redaktor, inscenátor a aktér, historik umění Jiří Kuběna využil svého domicilu na hradě Bítov a zorganizoval či spíše zinscenoval odpoledne s přáteli, známými, zájemci o literaturu, jeho obdivovateli a literárními celebritami, v němž nabídl dvě zajímavé výstavy – jednu ryze výtvarnou, a to z dílny svého přítele Karla Žáka, druhou retrospektivní, zachycující jeho vlastní osudy a především neobyčejně bohatou produkci pohybující se v rovině slova, a leckdy zasahující do jemu profesně nejbližší oblasti, do výtvarného umění. Oficiální lesk dodala výročí záštita brněnského primátora a Knihovny Václava Havla.

Pozdrav z Třebíče

Není náhodou, že poslední dvě putování Klubu přátel nás zavedla na Vysočinu. Nenásilně se zde spojují přírodní krásy s historickým dědictvím a úsilím současných i minulých obyvatel. Inspirací se stala pro celou řadu výtvarných umělců, básníků, spisovatelů či hudebních skladatelů. Jako jediný kraj v republice nabízí Vysočina hned tři památky zapsané na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. V 90. letech bylo zapsáno náměstí a zámek v Telči a také (nám z minulého výletu známý) poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou. V roce 2003 přibyla na seznamu trebičská bazilika sv. Prokopa a židovská čtvrť. A jak jsme měli možnost obě pamětihodnosti poznat, bylo to jistě po právu. Ale nepředbíhejme. Při našem posledním výletu jsme nejprve celé město a okolí shlédli z ptáčích perspektivy z Městské věže, abychom věděli, co nás čeká. Schody vedoucí na ochoz ve výšce 35 metrů nikdo z nás nepočítal, ale na úvod to byl docela slušný sportovní výkon. Tepová frekvence se zklidnila při krátké literární ukázkě z díla Vítězslava Nezvala před budovou gymnázia na Masarykově náměstí. K absolventům tohoto gymnázia, založeného v roce 1871, patřil nejenom Nezval, ale také např. Jakub Deml, Bedřich Václavek, Jan Dokulil, Jan Zahradník či Bohumír Šmeral.

Vítězslav Nezval vzpomínal v knize Z mého života i na židovské ghetto, na jeho křivolaké uličky a atmosféru, ohromující svojí bizarností. I my jsme se ponořili do zcela jiného světa. Svým poutavým vyprávěním nám bránu do židovského města otevřel PhDr. Rudolf Fišer, CSc., historik a uznávaná osobnost města. Unikátní je rozsah ghetta, ve kterém se dochovalo přes 100 domů, včetně dvou synagog. Do jednoho z domů jsme měli možnost také nahlédnout. Byl to dům s původní studnou ve sklepení. Po dodržení časového harmonogramu jsme museli zajímavé povídání o historii a zajímavostech, nejenom židovské čtvrti, ukončit. Na nedalekém židovském hřbitově zazněla další ukáзка z díla Vítězslava Nezvala.

Putování po zajímavostech Třebíče jsme zakončili prohlídkou baziliky sv. Prokopa, která patří ke skvostům středověkého stavitelství. Nejcennější částí je gotická krypta, rozeta ve východní části apsidy a severní portál, tzv. rajská brána. Nástěnné malby v opatské kapli patří k nejstarším dochovaným na našem území. Od románsko-gotické architektury jsme se přesunuli na Karlovo náměstí, kde jsme si z posledních sil prohlédli dva z dochovaných renesančních domů, Malovaný a Černý, vyzdobených krásnými sgrafity.

Během výletu jsme poznali řadu pozoruhodných památek a seznámili jsme se se zajímavými lidmi. Poděkování patří také Jindře Pavelkové, která nám tato setkání zprostředkovala.

Není tomu tak dávno, co jsme Vás na stránkách našeho zpravodaje informovali o zařazení Památníku mezi Top výletní cíle jižní Moravy. Společně s Památníkem Mohyla míru jsme se tak zařadili do společnosti osmi jihomoravských hradů a zámků, sedmi muzeí a dalších osmi nabízených přírodních krás a zábavních a zážitkových objektů. Mezi Top výletní cíle jsou zařazovány pamětihodnosti a atrakce vybírané na základě přísných hodnotících kritérií. Je také navázána vzájemná spolupráce s Top výletními cíli Dolního Rakouska. Mezi mnohými zajímavými místy na území našich jižních sousedů jsou tři, které čeští zástupci jednotlivých vybraných míst navštívili.

Prvním z nich byly Zahrady v Tullnu, které byly vytvořeny na základě akce „příroda v zahradě“. V průběhu jednotlivých ročních období se víc než padesát malých zahrad „na dotek a k napodobení“ proměňuje a nabízí tak pokaždé jinou přírodní scenérii. Toto oblíbené turistické místo je vhodné také pro rodiny s dětmi, kterým se bude líbit jak dětský koutek, tak 30 m vysoká věž s pohodlnou stezkou mezi korunami stromů. Pro ty, kteří raději obdivují krásnou architekturu a umně vytvořená díla řemeslných mistrů, je vhodným výletním místem klášter řádu sv. Augustýna Klosterneuburg, jehož bohatá historie sahá do počátku 12. století. Z konce tohoto století pochází také obdivovaný Verdunský oltář. Neméně zajímavá je návštěva uměle vytvořeného jezera v jeskyni Seegrotte Hinterbrühl. Projíždka po hladině jezera nabízí podívanou na krásné scenérie. Toto místo jistě zaujme i technicky založeného návštěvníka, protože v prostorách zdejší jeskyně byl sestaven první tryskový letoun firmy Heinkel – HE 162 Salamander.

otázky pro

Antonína Bajaju

Vyučoval jste tvůrčí psaní na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně a na Univerzitě Palackého v Olomouci, kde působíte dosud. Překvapují Vás studenti tématy, která si vybírají ke zpracování? Inspirují Vás?

Tvůrčí psaní nevyučuji, vedu pouze výběrové semináře. Jsou určeny těm, co si chtějí vyzkoušet, jestli by dokázali „spisovat“. Zkrátka se snažím zájemcům poodhalit zákonitosti, úskalí, radosti, soužení, opojnost, odpudivost i přitažlivost procesu, na jehož konci je esej, povídka, novela, román, scénář... nebo „jen“ několik veršů. Důležité je, že někoho semináře od psaní zavčas odradí, někoho k němu s pokorou přiblíží.

A překvapivost témat? Bavorský komik Karel Valentin kdysi řekl, že vše už bylo řečeno, ale dosud ne každým. Je tolik způsobů zobrazení, kolik je lidí. Každý opravdový tvůrce musí především psát po svém, aby inspiroval. Některým studentkám (studentům) to jde.

Jste jako spoluorganizátor festivalu Literární jaro spokojený s průběhem právě ukončeného letošního ročníku? Podle jakého klíče zvete účinkující?

Ten festival má desetiletou tradici. Vznikla díky úsilí „mých“ studentek a studentů ze zlínské univerzity. Od loňského roku převzali organizační štafetu Krajská knihovna Františka Bartoše a nakladatelství Kniha Zlín. Literární jaro se teď uskutečňuje paralelně ve Zlíně a ve Vsetíně, kde se ho kromě Masarykovy veřejné knihovny ujali opět studenti, a to z tamního Masarykova gymnázia. To mě velice těší, protože spojení: knihovny – nakladatelství – studenti je perspektivní. Klíčem k pozvání autorů je pestrost, festival se snaží představit básníky a prozaiky jak renomované, tak začínající. Letos jsme se soustředili hlavně na dětskou literaturu a na spisovatelky. Spokojenost.

V jednom z rozhovorů jste uvedl, že o své nové knize již máte konkrétnější představu. Prozradíte, o čem bude a kdy se čtenáři dočkají? Vznikají všechny Vaše knihy stejně, jsou předem promyšlené?

Všechny mé knihy vznikají stejně, a to tak, že nejsou předem promyšlené. Jsou ukládány kamsi do paměti. Tam všichni nosíme spoustu stránek, často jen letmých, zmuchlaných, roztrhaných a všelijak počmáraných. Tomu já říkám první fáze psaní. Ludvík Vaculík mi kdysi svou jadmou valaštinou pravil: Tonku, já nejvíc napíšu, nepíša. No a druhá fáze začíná záznamem první věty a tak dále, až je z toho nová knížka. Já jsem teď v první fázi. Víc nepovím. Zkušenost mě naučila, že prozrazené záměry se málokdy podaří uskutečnit.

Spisovatel Antonín Bajaja vstoupil do světa krásné literatury svým debutem Mluvití stříbro v roce 1982. Od roku 1991 působil postupně jako redaktor v redakci Čs. rozhlasu a Svobodné Evropy, čtenáři periodik jeho jméno znají z deníku Prostor a časopisu Týden. Je spoluzakladatelem časopisu pro kulturu a společenské dění Zlínského kraje ZVUK, podílí se také na organizaci festivalu Literární jaro.